

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. augusztus 7.

178. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felolvasó szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Személydijszabás és kereskedelem.

Írta: Kántor Győző dr.

—o—

Az új személydijszabás, illetőleg a régi felemelése a Máv. jövedelmi kimutatása tanúsága szerint nem igen váltotta valóra a hozzáfűzött reményeket. E kedvezőtlen üzleti eredmény kétségkívül összefüggésben van a balkáni háború és a világpiac feszültsége folytán előállott rossz gazdasági helyzettel. A kedvezőtlen gazdasági helyzet áldozatait esett kereskedők és iparosok többé nem mennek üzleti utakra s alkalmazottaikat sem küldhetik. A megmaradtak is kevesebbet vesznek igénybe a vasutat és egyéb forgalmi eszközöket, részint a fogyasztás megcsappanása folytán, részint pedig azért, mert azokat a kiadásokat is meg kell fontolni, amelyekkel az utazás és utaztatás jár.

A vasutak üzletpolitikájának egyik sarkköve kétségtelenül a forgalom emelése kell, hogy legyen, mert gyér vagy sűrű forgalom mellett a vasutak igazgatási, fentartási és üzemi kiadásai egyformák, vagy legalább is oly csekély a különbség, hogy az oly nagy üzennél, mint a vasutak, számtalán már azért sem jöhet, mert az üzemi kiadásokat bármennyire gyér forgalom mel-

lett sem lehet még csak észrevehető mérvben is csökkenteni. Csak a forgalom emelése lehet a vasutak üzleti eredményére az egyedüli orvosság. Ezen orvosság alkalmazásának sürgetése célja e soroknak azért is, mert oly orvosságot óhajtok proponálni, mely egyúttal egy más betegség leküzdésére is célirányos eszköz.

A személyforgalom legnagyobb kontingensét nálunk a kereskedők és iparosok teszik. Részint a fogyasztókat keresik fel utazgatásaik alkalmával, részint pedig árubeszerzéseiket célozzák. Hogy ez mennyire igaz s a vasuti kormányzat mennyire felismerte már régen e tény, mutatja az éves vasuti bérletjegyek intézménye, később pedig az egyes vidékekre szóló olyan intézkedés, mely szerint bizonyos átalányösszeg fizetése ellenében megengedte a Máv., hogy egyes rayonokon az igazolványok felmutatása mellett kedvezményes áru menetjegyet válthasson az utas. A világkereskedelmi forgalomban általában elismert azon elv szüleménye e kedvezmény, mely a nagy fogyasztót mindenütt megilleti. E kedvezmények létesítése kizárólag a kereskedelemnek volt szánva, nemcsak nálunk, mindenütt az hozta létre.

Véleményem szerint nemcsak a nagy fogyasztókat kell kedvezményben részesíteni, hanem a középfogyasztókat is. E középfogyasztókat én oly kereskedőkben és iparosokban látom, kiknek nem fizetődik ki a bérletjegy intézménye, mert kevesebbet

vesznek igénybe a vasutat, de mégis többször, mint a többi rétege a társadalomnak, kiknél nem a keresetmóddal járó, hanem luxus utazásokról lévén szó, részint az utazások elmaradását, — ha költségkimelési szempont illy elhatározásra vezet, — részint pedig a többletköltséget, — ha mégis utaznak, — nem annyira sanylik meg, mint a kereskedők és iparosok, kiknek akár egyik, akár másik elhatározás ekszisztenciájukba vág. A közép- és kiskereskedelemnek és közép- és kisiparnak adandó kedvezmény az lenne, hogy kereskedői vagy iparosi minőségük igazolása mellett lészállított áru menetjegyek váltására jogosíthatnak fel és továbbá hogy ne csak éves, hanem egy, két vagy három hónapra érvényes bérletjegyeket is szolgáltatson ki a vasut. Közismert dolog, hogy legtöbb kereskedői vagy iparág nem egész évben foglalkozik áruinak, vagy készítményeinek a fogyasztónál vagy kiskereskedőnél való elhelyezésével, hanem a kereskedőnek és iparnak idényei vannak, melyek több vagy kevesebb időt, de mindenesetben csak heteket vesznek igénybe. Hogy például is illusztráljam ezen bizonyításra nem szoruló tény, felhozom, hogy pl. a jégbiztosításokkal csak tavasszal foglalkozik a közönség s csak néhány héttel tart az utazás hogy a szövetség és kelmék nem egész évben tartó utaztatással árusítják, hanem néhány hónapra való megszakitással csak hetekig. A hordógyáros a szüret táján helyezi el gyártmányait, így tovább egész lé-

Es most ugyszólván kötelességemnek érzem, hogy én is kissé lelkiismeretesen tanulmányozzam. Nem volt nagyon esinos, az orra kissé hosszú és az arebőre nem üde; de a modora határozottan vonzó volt, minden mozdulata báj és kellem. Ebben a társaságban úgy ült, mintha odahaza volna, egészen egyenesen a többi utas között, kiket szintén végigmért gyors pillantással. Ugy tetszett, mintha kíváncsian tudomásul venne mindent, ami történik, mint valami riportert, de egyúttal azzal a közömbös megvetéssel, melylyel az állatok tekintenek az emberekre. Ez az asszony magára vonta az érdeklődésemet. Kíváncsivá tett. Amikor leszállt, követtem és megszólítottam.

— Madame — dadogtam.

— Igen, uram — válaszolta ő nyugodtan — nagyon boldog volnék, ha megismerkedhetném önnel... Miképpen éli ön az életét?

Bizony nem számolhattam be valami különös életéről. Békésen jártam utamat, mint jelentéktelen dilettáns... Az a szerencsés ötletem támadt, hogy ezt bevallom neki. Ő ebből azt következtette, hogy rá fogok érni arra, hogy vele foglalkozzam. Elmondta, hogy férjes asszony, de teljesen szabad. Csevegni kezdett és mondhatom érdekesen kezdett csevegni! És — mi több — remekül tudott hallgatni. Páratlanul bájosan és ügyesen kérdezősködni. Egy órai séta multán ez az okos kis asszony tudott mindent, amit én magamagáról tudtam. Mindent megmondtam neki, elárultam —

„A Tengerpart“ tárcája

„Pszichológiai tanulmány“.

Olivier Dulin és Gustave Darranes hosszú éveken át nem látták egymást. Iskola-pajtások voltak, majd együtt töltötték vidám deák-éveiket. És most mint meglelt férfiak találkoztak újra.

Most is élénk vonzalmat éreztek egymás irányában. Olivier Dulin kényelmesen berendezett dolgozószobájában ülve, csakhamar bizalmas beszélgetésbe elegyedtek. Gustave Darranes a vendég — kalandvágyó milliomos, ki már többször utazta be a földtekét automobilon, érdeklődéssel nézett körül barátja otthonában.

— Hát te sem vágyódol hymen rózsálcái után, mi, vén fickó, kérdezte hirtelen. Olivier mosolyogva rázta meg a fejét. Szép fiú volt, erőteljes, szőke, modorában az a könnyed nembánomság, mely mindig meghódítja az asszonyokat. A szeme tekintete erős, éles, egy kissé gunyos, az ideges szája szélén két keserű ránc.

Gustave Darranes tekintete egyszerre csak megakadt egy különös tárgyon. Különálló piciny sarokasztalon állt csinos kis szoborállványon, üvegharang alatt, finom kötésű könyvecske: a halványlila selyemfódelésű cífra ezüstbetűkkel e följelent: „Pszichológiai tanulmány“.

— Mi ez, te? — kérdezte kíváncsian a vendég.

— Ez — felelte Olivier, ez az én arcképem... Az, komolyan, öregem! Vannak emberek, kik márványban, gipszben, vásznon örökítették meg... Én, ime: nyomtatott papíron... Csakhogy ez egy egész történet. — Beszélj el! — szölt Gustave érdeklődve.

Olivier most az értékes állványon nyugvó kötetre szegezte tekintetét. Mosolygott: az öröm mosolya volt-e? a bánaté?... Hát ugyan tudja-e ezt az ember önmaga, amikor asszonyra emlékezik vissza?

— Ó, ne várj romantikus történetet — szölt. Ellenkezőleg: el sem képzelhető józannabb és ridegebb dolog, mint a szerelmi kaland, mely lejátszódott közöttem és Mme Madeleine között...

Olivier felsóhajtott. — Mindjárt meglátod, folytatta aztán. Egyelőre tudd meg csak azt, hogy a lehető legbanálisabb módon találkoztam vele: omnibusban. Egymással szemben ültünk és az asszonyka tekintete rögtön réám irányult. Ő minő tekintet, barátom! Nagy fekete szemek — indolens és álmodók — a pillantásuk eleinte mosolygó, hízelgő, bajd kereső, kutató, indiszkrét... Rögtön úgy éreztem, hogy ez a kis teremtes a gesztenyebarnaszínű, angolszabású posztóruhában át és átlát rajtam. Analizált, széjjelszaladt, minden izemet megmérte ez a tekintet.

— Rám fog ismerni! — gondoltam bu-

giója a példákknak. Ritka az a fajta az iparnak, vagy kereskedelemnek, melynek egész éven át szakadatlanul tartó utaztatásra volna szüksége.

A kereskedelem és ipar azon osztálya, melynek kenyérkereseti módja az idényutaztatás, elég jelentékeny részét teszi a forgalomnak, hogy részükre kedvezmény állapítsák meg, ha az ebből, illetve a forgalom ezáltal való emelkedése folytán előálló többletjövedelemtől el is tekintünk tisztán a hazai ipar és kereskedelem pártolása szempontjából. De nem is lehet eltekinteni a fokozottabb igénybevétel által előálló jövedelem emelkedéstől, mert meggyőződésem, hogy sokkal több kereskedő, vagy iparos venné igénybe a vasutat, ha két-három hétre, vagy egy, két, vagy három hónapra szóló bérletjegyeket kaphatna és ily bérletjegyeken végezhetné üzleti idényutazásait. Nem utolsó szempont volna ily idénybérletjegyek kiadásához, hogy ily bérletjegyeket nemcsak kereskedők és iparosok vennék igénybe, hanem váltanának turisták, luxusutazók, akik közül ma sokan a külföldet keresik fel és viszik ki a hazai pénzt s kiközül jelentékeny részt a reform itt tartana. Itt költenék el azt a pénzt, amely különben a külföldet szokta gazdagítani évenként olyan összegekkel, mely nem kicsinyelendő.

A kereskedelem és iparban ma már megszűnt az a szokás, hogy az egyes utazók az egész országot bejárják, hanem csak egyes rayonokat látogatnak. E kereskedelmi szokásnak megfelelően az idénybérletjegyeket is akként kellene megállapítani és az árakat is ehhez szabni, hogy ne az egész országra, hanem csak egyes vidékekre szóljanak. Természetesen a megállapításoknak nem szabad érinthetetlennek lenni úgy, hogy a vasutak grupirozásához kelljen a kereskedőnek és iparosnak alkalmazkodnia, hanem fordítva, a vasutnak az élethez, hogy ne legyenek normák, hanem az egyes felek kívánságához csoportosították az egyes vidékekre szóló érvényességét ez idénybérletjegyeknek.

E kedvezmény létesítése egyrésztől oly réteget támogatná anyagi tekintetben és járulna hozzá létfenntartásához a kereskedelemnek és iparnak, mely erre leginkább rá

örömmel, elragadtatással: mindent, érted-e? A multamat, az ifjuságomat — a bűneimet — a gyöngeségeimet, képzeld csak! Nos — és a dolog megindult.

... Egy évig tartott. Éreztem, hogy Madeleine különösen a esőveség óráit kedveli, hogy abban leli a gyönyörűségét, ha élni, szeretni, néha szenvedni lát. Izzató kis próbákra vetette alá az én szerelmes szívemet. Ő maga sokkal nyugodtabb volt. Néha úgy tetszett nekem, mintha a legodaadóbb gyengédség perceiben hirtelen elkalandozna a gondolata. Majd rám szegeződött a nagy sötét szem tekintete — az a figyelmes, kíváncsi tekintet: mint akkor az omnibuszban... Megfigyelt engem! Olykor nagyon érdekessé tudta tenni az együttléte idejét. Sétáltunk, jártuk a képtárakat, színházban, bál termekben töltöttünk egy-egy estét. Madeleine imádta a kalandokat és örömet lelte az új benyomásokban.

Hihetetlen ügyességgel lapozgatott az életem könyvében. Sőt megteremtette bennem azt a szükségletet, hogy „leírjam“ magam előtte. Úgy analizáltam magam, mint valami regényhős — csak azért, hogy fölkeitssem esodálkozását, hogy halljam az elismerő hangját: „Ej, ez bizony szép vonás, barátom!”

Es esküszöm neked, hogy nagyon boldoggá tett ez a viszony, melyben — elhiszed-e? — csak a lelkeink egyesültek. Mégis nagyon esinos volt — a maga nemében — Madeleine!

Azután, egyszerre, egyik napról a másra megváltozott. Nem ügyelt többé a szá-

van utalva, mert éppen ezek azok, akik a közkötelességek tekintetében legjobban megvannak terhelve — másrésztől a költség kevesbedése folytán az utazások gyakorisága, a forgalom emelkedése kárpótolná a vasutakat a menetdíj leszállítása folytán előállott veszteséget s végeredményben nem kevesebb lenne az összbevétel, hanem jelentékenyen emelődnék.

Igy gondolom mindkét érdekelt fél, a kereskedelem és iparosság érdekeit egyfelől, a vasutak érdekeit másfelől kiegyenlíteni akként, hogy mindegyik félnek haszna legyen a reformjavaslatból.

Közgazdasági szempontból nem jelentéktelen az a körülmény sem, hogy a közép- és kiskereskedelem és a közép- és kisipar üzőinek a jelenlegi végtelen mostoha gazdasági viszonyok és pénzügyi válság közepette legyen az államhatalom segítségükre s ezek megmentésével — melynek elérésében javaslatomat csak részbeni arkanumnak tekintem — önmagának mentse meg azokat az ekszisztenciákat, melyek elérése vagy fenmaradása az államhatalom számára sem közömbös, lévén azok adófizető alanyok is.

A gyakorlati keresztülvitel nem ütköznék akadályokba, ha a kereskedelmi és részükre fényképpel ellátott éves igazolványokat szolgáltatnak ki, melyeket az illető vasuti központ (igazgatóság vagy üzletvezetőség) még felülbélyegezne. Ad hoc utazásra szóló igazolványok kiszolgáltatását nem tartanám helyesnek, mert ez visszaélésekre adhatna alkalmat.

Meg vagyok győződve, hogy ha az összes kereskedelmi és iparkamarák és egyéb érdekképviseletek fordulnának e kéréssel a kereskedelmi kormányzathoz, megadná az e kedvezmény, melytől kárt nem, csak hasznot várhat.

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. Kétféle magyar konyha.

Tulajd. **Rudovits V.**

vaimra, nem is kérdezősködött. Kedves maradt, bájos, sőt gyengédebbé és vidámabbá vált. De a kíváncsiságának vége volt: nem érdekelttem őt többé. Vége volt, vége — mint ahogyan kezdődött — anélkül, hogy tudtam volna miért: és nagyon boldogtalan lettem.

Végre egy szép napon, bekopogtatott hozzám, kezében ezzel a kis kötettel, melyet itt látsz.

— Kedvesem — szólt — holnap meg fogja pillantani a könyvkereskedések kirakataiban ezt a művet: „Psychologiai tanulmány“ írta Lila Closey. Lila Closey, ez én vagyok. „Psychologiai tanulmány“, ez vagyunk mi ketten, kedves imádoztam és ezért adom át magának sejtékezülleg. Elégge meg vagyok elégedve vele... És úgy hiszem, maga is büszke lesz, hogy maga volt az, akiből inspirációt és adatokat merítettem. Képzeld csak! Ha remekművet írtam!

Ámulva meredtem rá.
— Igen, ismételte, irónó vagyok. Már megénekeltem a szüziességét versekben és leírtam a házasságot — regényben... Most a szerelemre volt szükségem... Nem mondhatam ezt magának, mert gyanakodott volna: manapság a férfiak mind gyanakodnak... Mit ellenben maga, kedvesem, maga olyan óles volt, olyan nyílt...
Megerőszította a kezemet és hálásan mosolygott.

— Csak hogy — folytatta — egyet kell hogy megmondjak... Már amikor átnéztem a munkámat, úgy éreztem, hogy nem vagyok többé az, aki voltam és most, hogy a könyvem megjelent, úgy látom, hogy legjobban, ha

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *ACunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin, a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére *Via Industria* a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

Halálos dobás.

Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt ma délelőtt 10 órakor a Mávnak a szabad kikötőben levő XIII. számú raktárában. Egy vasuti raktárnok meg akart fejezteni egy 11 éves fiút, aki hanyagul végezte a reá bízott munkát. A raktárnok a keze ügyében levő ollót dobta a fiu után, de

bucszunk... Isten önnel, barátom, és köszönet.

— Ah, talán már új témán jár az esze nagysádnak? — fakadtam ki dühösen.

— Az embernek mindig új témán jár az esze, de nyugodjék meg — még semmi határozott alakot nem öltött...

És Lila Closey eltűnt, épp oly nyugodtan, mint ahogyan Madeleine hajdan belépett.

Olivier meggyújtotta kialudt szivarját és levette a csinos kis kötetet az álványról.

— Eleinte dühöngtem — folytatta. — Ezekre a lapokra rajzolt minket, engem tőltől talpig, minden mozdulatomat, minden pillantásomat a váltakozó pillanatokban, mindent, mindent... Mintha a fotografus apparátusa előtt nevettem, szomorkodtam, esőköltam és komédiáztam volna... Az volt az érzésem, hogy profanáltak, kiállítottak — meggyaláztak... Azután megnyugodtam. A regénynek sikere volt — tehát nekem is, és most — most el-dolvasgatom magam üres óráimban. Rám ismerek — ránk ismerek. Tessék, olvassd el, nagyon kedves dolog, nagyon ügyes — igazi írói tehetségről tanusko-dik. Nos, hát érted — mégis öröme telik benne az emberek. Talán halhatatlan vagyok...
Gustave Darranes azonban, föllapozva a „Psychologiai tanulmány“ első fejezetét, fennhangon olvasni kezdett.

— Az omnibuszban találkoztak, egy-egy és déltánon, egymással szemben ültek és tekinteteik... stb.

Gaston Rageot.

a dobás oly szerencsétlen volt, hogy az olló hegye a bordák között a fiu szívébe fúródott és rögtön halált okozott.

A páratlanul álló szerencsétlenség óriási megdöbbenést keltett a munkások között, de a legmélyebben sújtotta magát a raktárnokot, akit csendes, jóra való embernek ismernek, akinek legkevésbé állott szándékában a fiu erősebb megfenyítése. Az eset tisztán a véletlen szerencsétlenségnek minősíthető, melynél az elhalt fiu családja mellett teljes részvét jut ki a bajba jutott raktárnoknak is.

A XIII. számú raktár Kótay Bálint raktárnok felügyelete alatt áll. Kótay keze alatt dolgozott Mosettig János 11 éves fiu, akinek ma az lett volna a munkája, hogy a ragedulákat kivágja. A fiu megunt a munkát és a zsákok mögé ment. Kótay észre vette ezt és hirtelen fellobbanásában Mosettig után dobta a ragedulákat és az ollót, melylyel ez a ragedulákat vágta.

— Végezd a munkádat, ne lopjad a napot, vigyén el az ördög! — kiáltott a fiura, aki ijedten előre ugrott, mikor főnöke hangját hallotta. Ez az ugrás lett a halálos szerencsétlenség okozója. A repülő olló a hegyével épp a fiu mellének vágódott, keresztül ütötte a vékony inget és a bordák között behatolva, átvágta a szívburokot. A szerencsétlen fiu egyetlen óles, fájdalmas kiáltással hanyatt esett. Kótay és a munkások oda rohantak, de segíteni már nem lehetett. Mosettig pár percig rájuk nézett, de szemei hamarosan üvegesedni kezdtek, aztán elvesztették fényüket. Mire az emberek magukhoz tértek szörnyű megdöbbenésükből, a kis fiu már kiszenvedett. A szív fölött megjelent egy eszép vörös vér...

Mikor Kótay tudatára ébredt az általa okozott rettenetes szerencsétlenségnek, a rendőrségre akart sietni, de már szemben találta magát az összesereglett horvát munkásokkal, akik olyan fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy néhányan gyorsan rendőrt ért futottak. A horvát munkások csak azt látták, hogy egy magyar miatt meghalt egy horvát fiu. Mire a rendőr megérkezett, Kótay már kapott néhány ütést. A rendőr bekísérte Kótayt a rendőrségre, ahol letartóztatták. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fiu belső elvérzés következtében halt meg.

Kótay Bálint 45 éves, 16 éve van Fiumében, ahol mindenki jóra való embernek ismeri. Ugy ő, mint felesége jó családból való. Apósa és sógora református pap. Négy gyermeke van, a legidősebb 10, a legfiatalabb 2 és fél éves. Mint a főnökségen értesülünk, szolgálata ellen soha semmi kifogás nem volt.

Az ügyet még ma átteszik a kir. ügyészséghez, amely valószínűleg szabadlábra helyezeti Kótayt.

—o—

— **Az árvízkárosultak javára.** A magyarországi árvízkárosultak javára ma Wickenburg István gróf kormányzóhoz Farkas József mérnök 50 koronát, Fletzer Ferenc kereskedő pedig 20 koronát küldött be. További adományokat szívesen fogad el a kir. kormányzóság.

— **Football verseny.** A fiumei Török-vés Sportklub footballcsapata vasárnap délután három órakor a pioppi-i téren egy pólai kombinált footballcsapattal mérkőzik. A verseny félnégykor kezdődik.

— **Új magyar gőzös.** A Magyar Keleti tengerhajózási társaság Tatra nevű Angol-hamból Fiuméba érkezett.

— **A Vocét ismét lefoglalták.** A kir. ügyészség megkeresésére a vizsgálóbíró elrendelte a Voce del Popolo mai számának lefoglalását, mert a zárai Risorgimento című lapból egy cikket vett át, amely erősen lázít az idegenek bejelentéséről szóló törvény ellen.

— **A Szamos és Dráva összeütközése.** — Tekintetes Szerkesztőség! Mint A Tengerpart szorgalmas olvasója engedje meg, hogy a Szamos és a Dráva összeütközéséről, de különösen a már megjelent két közlemény téves voltáról, mint talán egyike a legilletékesebb szemtanúknak, felvilágosítsam.

Ne tessék szerénytelenségnek venni, hogy a legilletékesebbnek jelzem magam, de mint volt tengerész altiszt, előszeretettel tartózkodom a hajó elején. Így volt ez folyó hó 1-én is, amikor Cirkvenicáról K. Aladár baranyamegyei tisztviselő és családjával térünk vissza Fiuméba.

Téves az, hogy az Előre hatósági gőzös a Szamost a kikötő bejáratánál elkerülte volna. Az Előre a Szamos előtt haladt és a Szamos manővrozása azt a látszatot keltette, hogy ő szándékozik elkerülni az előtte haladó Előre gőzöst. Ebben azonban akadályozta egyrészt a Maria Valeria nevű gőzös, mely éppen kifelé indult a kikötőből és részben elzárta a szabad bemenetet, másrészt pedig az, hogy az Előre lassította menetét, a Szamos jobbra tért, menetét nem lassította, pedig már cirka 50 méterről látni lehetett, hogy a betartott irány mellett tovább haladva, az összeütközés elkerülhetetlen, mint ahogy meg is történt. S hogy ez jó előre látható volt, annak köszönhető, hogy az utasoknak testi épségében kár nem esett, mert idejekorán a hajó hátsó részébe menekültek. Ennyit az igazság kedvéért. Kiváló tisztelettel: W. Mihály, Pécs városi gépész.

— **Vasbeton a kikötő építésénél.** A magyar királyi államvasutak a fiumei kikötő építésénél és bővítésénél nagy szerepet szántak a vasbeton építkezési rendszernek, amelyet azonban előbb ki akartak próbálni. Hét évvel ezelőtt kezdtek hozzá a Mária Valéria mólón egy hatalmas háromemeletes tárház építéséhez, amely tisztán vasbetonból készült és most már öt év óta van használatban. A szakértők most megvizsgálták a tárházat és konstataálták, hogy a szerkezeteken az elmúlt öt év alatt semmi repedés, vagy más hiba nem esett, úgy hogy a további építkezésekben tulnyomó szerepet juttatnak a vasbetonnak.

— **A kikötőből.** Aug. 6. Érkezett: Tatra magyar gőzös Imminghamból, 6731 tonna kőszénrel; Sophocles olasz vitorlás Port of Spagnából, 1520 tonna foszfáttal; Gróf Tisza István magyar gőzös Triesztből, üresen; Atlanta osztrák gőzös Santoshól, 700 bál gyapottal, 3000 zsák quebracoval, 1566 zsák tengerivel, 221 zsák kávéval és 90 tonna géppel; Capodistria osztrák gőzös Arsból, 220 tonna kőszénrel.

Indult: Dalmatia osztrák gőzös Alexandriába, 250 tonna cukorral, 70 tonna rizsszel és 80 tonna üvegáruval; Carinthia osztrák gőzös Konstantinápolyba, 340 tonna cukorral, 50 tonna rizsszel és 110 láda üvegáruval; London Bridge angol gőzös Cheribe, üresen.

— **Vizbefult hajógépész.** Vasárnap este eltűnt az Ivernia kivándorlási gőzös Denes nevű angol származású gépésze. Ma reggel a Dániel rakpart közelében egy holttestet húztak ki a tengerből. A holttestben az Ivernia személyzete Denesre ismert. A gépész vasárnap este a városban mulatott s valószínűleg alkoholos mámorában esett a tengerbe, amikor visszatérőben volt a hajóhoz.

— **Vitorlás az Óceánon.** Tegnap az amerikai Port of Spagnából ideérkezett a Sophocles olasz vitorlás, amely onnan 84 nap alatt tette meg az utat Fiuméba.

— **Meglopott színházi alkalmazott.** A Castelló utcai Odeon népszínház Esposito nevű alkalmazottja tegnap elpanaszolta a rendőrségen, hogy 50 frank és 140 korona készpénzét ellopták. Egy titkosrendőr kiderítette, hogy a lopást Esposito kedvese Trusich Mária szerb asszony követte el. A pénzből már csak 67 koronát találtak nála, a többi elköltötte.

— **Baleset a Danubius-gyárban.** Tegnap délelőtt 11 órakor a Danubius hajógyárban Takács Pál 26 éves lakatos leesett egy állványról, minek következtében különböző zúzódásokat, valamint belső sérüléseket szenvedett. A kórházba vitték.

— **Betörő a lakásban.** Tegnap megjelent a rendőrségen özv. Grgorinich Anna, a ki elmondotta, hogy amikor tegnap rövid távolléte után hazatért, lakását rendtelenségben találta s megállapította, hogy 1490 korona értékű ékszereit elvitték. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A zongorás pénze.** A népkerti vendéglő második emeletén tegnap éjjel betörés történt. Cimmini Róbert zongorás szobájából 250 koronát és néhány ruhadarabot vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást, mely eddig teljesen eredménytelen.

— **Munkakérdések miatt.** Lokveböl tegnap a fiumei kórházba szállították Krebel Antal 42 éves munkást, akit egyik munkástársa késsel súlyosan megsebesített. A kezelés munkakérdések felett való összezőrdülésből keletkezett.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Az olasz mezőségeken. — A Moulin Rouge csilága, dráma.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

— **Az Osztrák-Lloyd augusztusi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A görög-levanti A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A szíriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

Oceán szolgálat: A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő s nappal meghosszabbíthatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög-levanti A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pi-

reusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Haidar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizeh és Batum.

Görög levantei B vonal: Korfu, Patras, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vthy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizeh és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Nicolajeff.

Sorjai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Sorjai B vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Oceánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kalkuttai teherforgalom: Port Said, Suez, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Kalkutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shangai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

Berlin-szálloda Budapesten. A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 diszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszóra vezetésére.

—o—

Velence Szt. Márktér Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

—o— Estéknént zenehangverseny. —o—

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan Erdőgyöngyét. Hasonneve értéktelen utánzatok visszatartandók!
Erdőgyöngyeművek. Moritz Löw.
Brünn-Hussowitz

CIRKVENICA.

Modern Penzió

Legajánlatosabb penzió a fürdő mellett. Gyönyörű tengeri kilátás. Kitűnő konyha, Mérsékelt árak.

TŐZSDE.

	Aug. 4 zárlat	Mai ár. 11 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	821.—	828.50
Osztrák hitelrészvény	624.—	626.—
4%-os koronajáradék	81.25	81.85
Osztr.-magy. államvasút	700.—	700.50
Jelzálogbank	414.—	414.50
Leszámlítóbank	506.—	507.50
Hazai Bank	279.50	279.50
Magyar Bank és Keresk. R-T.	542.—	546.—
Rimamurányi	690.—	692.50
Saigótarjáni	752.—	754.—
Közuti Vasút	637.—	639.50
Városi Villamos	354.50	354.50
Adria	540.—	—
Déli Vasút	126.50	—
Magyar Cukoripar	2700.—	—
Rizsgyár	3675.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.88	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	11.37	11.37
Rozs 1913 áprilisra	—	11.91
Rozs októberre	8.85	8.88
Tengeri májusra	7.36	8.06
Tengeri júliusra	—	—
Tengeri augusztusra	8.03	8.11
Zab áprilisra	—	7.36
Zab októberre	8.24	8.24
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	626.50	627.—
Magyar hitelrészvény	819.—	822.—
Osztrák magyar államvasút	698.50	700.—
Déli Vasút	124.—	127.—
Alpesi	907.50	909.50
Skoda	831.—	826.—
Osztr. koronajár.	81.90	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kör- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	850.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficiente” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózárs.	1050.—
Orient tengerhajózársi társ.	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1000.—
Magyar Olajgyár	1760.—
Austro-Americana	202.—
Navigazione Libera Trieszt	283.—
Osztrák Lloyd	612.—
Stabilimento Tecnico	568.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	9800.—
I. Trieszti Rizsgyár	429.—
„Kerka” dahmít vízművek r. t.	742.—
Spalato Portland Cement	428.—
Assicurazioni Generali Nap.	375.—
Riunione Adriatica	838.—
	3700.—

—o—

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknént az első BÉCSI NŐI ZENEKAR hangversenye.
Naponta új műsor.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonan és higiénikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címírás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és esinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

Távirat — Telefon.

—o—

A létszámemelés.

BÉCS, aug. 6. A létszámemelés 36—40 ezer emberre fog rugni, melyből 20.000 a közös hadsereg, 2000 a haditengerészetre és 8—9000 a 2 honvédségre fog jutni.

Heltai betegsége.

ISCHL, aug. 6. Heltai főpolgármester, aki még mindig súlyos beteg, Budapestre szállítják, ahol Hüttl Hümér tanár fogja tovább kezelni.

A Wertheimstein-Károlyi ügy.

BUDAPEST, aug. 6. Wertheimstein segedei Károlyi gróf kijelentését teljes rehabilitációnak tekintik és értesítették megbízójukat, Wertheimsteint, hogy az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettek tekintik.

—o—

Az oláhok bankja.

ARAD, aug. 6. Két évvel ezelőtt Dézsnán egy takarékpénztár alakult, amely Suciu János dr. volt képviselőt választotta meg vezérigazgatójának. Minthogy a takarékpénztár nemzetiségi politikát üzött, csak három százalékot tudott fizetni. E miatt a részvényesek mozgalmat indítottak és Tirlea János zalatnai lelkész ivet körözött, melyben a részvényesek a takarékpénztár felzárkózását határozzák el. Ezt megtudta Suciu és mára ülést hívott össze, hogy bizalmat szavaztasson magának. Ezen megjelent Tirlea is. Suciu és Tirlea összekaptak, öltre mentek, Suciu ököllel a pap arcába vágott, ez pedig földhöz esapta az igazgatót. Végre az előszobában volt parasztok választották szét a két férfit.

—o—

Sikkasztó hivatalnokok.

BUDAPEST, aug. 6. A Váci ut 114 sz. alatt lévő Roesemann és Kühnemann cég feljelentést tett két hivatalnoka: Dinnyés János és Láng Mór ellen, kik hamisított munkadíj-lista alapján hetenként 2—3000 koronával számítottak fel többet. A sikkasztott összeg 40.000 koronára rug. Láng Mór már letartóztatott. Dinnyés szabadságon van és már intézkedtek letartóztatása iránt.

Repülőgépkatasztrófa.

SZENTPÉTERVÁR, aug. 6. Polikartoff aviatikus és mechanikusa ma éjjel aeroplánjaikkal Carskoje-Seloban lezuhantak s szörnyethaltak.

Vasutassors.

MAROSVÁSÁRHELY, aug. 6. Ágva János vasuti főkezelő Székelykocsárd állomáson a vonat elgázolta. Mindkét lábát tőben metszették le a kerekek. Beakarták szállítani a marosvásárhelyi kórházba, de utközben revolverével arconlőtte magát, mert — ugymond — láb nélkül nem érdemes élni.

—o—

Letartóztatott aeroplángyáros.

PÁRIS, aug. 6. Tegnap letartóztatott de Artassin aeroplángyáros, mert többeket megkárosított. Passzívái 33 millióra rugnak, míg actívái csak 9 milliót tesznek ki. A letartóztatás a Banque Industrielle et Coloniale feljelentésére történt, melynek számlájára Artassin 16 év óta nyersselyem bevásárlásával foglalkozott és ez idő óta 32 millió frankot sikkasztott. Azt mondja, hogy minden pénzt a börtön vesztette el. Ő volt a francia repülő hadosztály szakembere s minden bevásárlás az ő utasításai szerint történt.

Amerikai milliomosok automobilkatasztró-fája.

NEWYORK, aug. 6. A legelőkelőbb és a leggazdagabb newyorki társaságok két kiváló nevű bankárát, Bell és Laimbeert súlyos automobilkatasztrófa érte vasárnap este. A fashionable Long Beach fürdőhelyen nyaralt Bell newyorki milliomos és vasárnap este autókirándulásra ment Laimbeer newyorki bankárral és ennek nevével. Kivülük még a soffőr ült a kocsin. Az automobil a vasúti átjárón ment keresztül, mert a sorompó nem volt lebecsajtva és összeütközött a villamos vasúttal. Olyan erős volt az összeütközés, hogy az automobil utasai majdnem félszáz méternyire repültek ki. Bell és Laimbeer nyomban meghalt, a bankár felesége és a soffőr súlyosan megsebesült.

A Triglav halottai.

LAIBACH, aug. 6. Két munkás felmászott a Triglav hegyre havasi gyopárért. Talajszuszamlás miatt mindketten egy mély ségbe zuhantak és halálukat lelték.

Hét ember tűzhalála.

QUEBECK, aug. 6. Isle of Orleánsban egy révkalauz háza kigyulladt. A révkalauz héttagú családja bennégett.

Oroszok és kurdok.

TEHERÁN, aug. 6. A török-perzsa határ közelében, a törökök által már kiűritett területen oroszok és kurdok között fegyveres összeütközés támadt. Egy orosz tisztet megöltek. Öt kurd törzs török földre menekült.

A milánói sztrájk.

MILÁNO, aug. 6. A sztrájk alig változtatta meg a város képét. A közúti kocsik nem közlekednek, csupán a főpályaudvarhoz megy huszonhárom. A sztrájkolók és a dolgozni akarók között több összeütközés volt. A közúti kocsikra követeket dobáltak és ablakaikat betörték. A gázgyárban tovább dolgoznak. A külvárosokban csaknem minden gyár munkásai sztrájkolnak. A város képe, leszámítva a nagyon kis közúti vasúti forgalmat, egészen rendes.

Eltűnt tengeralatti naszádok.

LONDON, aug. 6. Két tengeralatti járó naszád, mely résztvesz a gyakorlatokon, eltűnt. Egy torpedóuzót küldtek ki az eltűnt tengeralatti járók felkutatására. A tenger-

szeti parancsnokságtól kapott értesülés szerint a tengeralatti járó hajók valószínűleg azért nem tértek vissza, hogy a gyakorlatokat szombaton váratlanul befejezték.

LONDON, aug. 6. Az eltűnt két tengeralattjáró hajó ismét érintkezésbe került a flottával.

A török dohányjövődék bérbeadása.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 6. A dohányjövődéknek bérbeadására vonatkozó szerződés meghosszabbítását közzétették. Azt hiszik, hogy a bérlők ma 60.000 fontot befognak fizetni az államkincstárba.

Danev letartóztatása.

BERLIN, aug. 6. Párisból és Londonból egybehangzóan jelentik a Berliner Lokalanzeigernek:

Belgrádból ide azt táviratozzak, hogy Szófiában tegnap Danev miniszterelnököt letartóztatták, mert az a vád ellen, hogy közpénzeket sikkasztott.

Szófiából közvetlenül nem lehet Danev állítólagos letartóztatásáról hírt kapni.

A törökök.

SZOFIA, aug. 6. Kirkkilisszénél három török hadosztály áll. A törökök mindenütt elpusztították a termést és az élelmiszereket Kirkkilisszébe szállították.

Drinápoly.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 6. Nacsevics azt ajánlotta a portának, hogy oldják meg a drinápolyi kérdést Törökország és Bulgária között, hogy Nacsevics Bulgária nevében följajnlja a Kirkkilisszéről való lemondását és Drinápoly semleges ségét.

Késik a demarche.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 6. Mután az angol ügyvivő még semmiféle instrukciókat nem kapott, a drinápolyi kérdésben a demarche még nem történt meg.

Közel a béke.

LONDON, aug. 6. Bukarestből jelentik, hogy a békeszerződés legkésőbb szerdáiig létre fog jönni, mert a delegátusok a Kavalla-kérdést a hatalmak döntésére fogják bizni.

A békeszerződés revíziója.

LONDON, aug. 6. Egy európai nagyhatalom megpendítette azt a tervet, hogy az európai hatalmak tartsanak nemzetközi konferenciát és azon vegyék bírálat alá az új Balkán-szerződést. Olaszország és az osztrák-magyar monarchia helyeslik a tervet.

Társat keresek

2000-3000 koronával egy új találmány értékesítéséhez, melylyel sokat lehet keresni kocsikázat nélkül. Szíves ajánlat „Edison” jeligére a lap kiadóhivatalába kéretik.

Intelligens fiatalabb kisasszony

keres állást mint háziasszony helyettese tud főzni és háztartás vezetni gyermekekhez is megy. Alaplatot kér „Waise I” alatt Graz, Hauptpostrest.

Eredménytelen tanácskozások.

BUKAREST, aug. 6. Tegnap délután a román delegátusokkal tanácskoztak. A görög delegáció köréből származó értesülés szerint a szövetségesek ragaszkodtak legutóbbi javaslataikhoz és ennek következtében egyelőre nem jutottak előbbre.

A bolgár-török határ.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 6. Anglia és Franciaország delegátusai ideérkeztek, hogy résztvegyenek a Londonban megállapított bolgár-török határ kitűzésére kirendelt bizottság munkálataiban. A bizottság a delegátusok megérkezésével teljes számban együtt is van már.

Kész a béke.

BERLIN, aug. 6. Bukarestből jelentik: A békét elvben megkötötték. Kavalla kikötője a görögöké lesz, míg a város körül fekvő helyek a bolgárck birtokába jutnak. A végleges béke megkötése csak órák kérdése.

BERLIN, aug. 6. A béke utjából mindenakadályt elhárított a bolgárok ama kijelentése, hogy Kavalláról lemond. Ezzel szemben abban állapodtak meg, hogy a Strunnica völgye a bolgároké lesz. Bulgáriát ennél az elhatározásnál az a tudat vezette, hogy Európa ugyis felülvizsgálja a határozatokat és nem fogja tűrni Bulgária megrövidítését.

BUKAREST, aug. 6. Itt esütörtökre várják a végleges békekötést, melynek most már mi sem áll utjában. A békét meg fogják kötni akkor is, ha Bulgária egyes sérelmeit figyelmen kívül kell hagyni, mert e tekintetben biznak Európa felülvizsgálatában, különösen Ausztria-Magyarországban, a mely nem engedi meg, hogy Bulgáriát igazságtalanul megrövidítsék.

SZOFIA, aug. 6. Itt ugy számítanak, hogy legkésőbbben pénteken aláírják a békejegyzőkönyvet.

Panaszok a bolgárok ellen.

SZALONIKI, aug. 6. Nigritában a város és környékének lakossága gyűlést tartott, amely határozati javaslatot fogadott el, melyben a bolgárok pusztításai és kegyetlenkedései ellen óvást emelnek és követelik a Görögországgal való egyesítést.

Montenegró követelése.

LONDON, aug. 6. A montenegrói meghatalmazott a mai bukaresti békekonzferencián azt fogja kívánni, hogy a Szerbiának itélendő hódított terület legyen kondominium Szerbia és Montenegró között és azután a két állam egymás között állapodjék meg, hogy miként osztozkodnak meg a szerzett területen.

Tengeri fürdő Lusinpizzolo Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Minden a kihordás vagy a széküledés hőri felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

A legajánlatosabb fiemei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amors 4.

Miniker szállóban van konyha és arnyas kerti fűtő és kőbányai polgári ör.

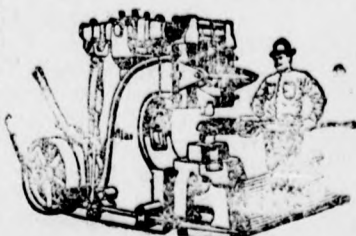
Ederer-Burgen Szüla.

Prakfalvi Vas- és Acélgvár rt.

Budapest IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5/0 gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX köfűró acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlönműves kovácspöröly Több mint 1700 drb. üzmben.

Szerszámgyártás

Malom-, bányá-, kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfurók, lapátok

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

— A Grádó-i fűrdőszezon. Grádóból írják nekünk m. hó 31-éről: Mióta az idő kedvezőbbre alakult, fűrdőhelyünk látogatottsága elérte tetőpontját és máris túlhaladta a múlt évi számot. A jövő év május havában nyílik majd meg a nagy gyógypalota, ugyanakkorra már készen lesznek az új parkok, kertek, alleék és sétautak. — E hó 16-án a Cerele des Étrangers vezetősége a nagy fényűzéssel berendezett termekben élitebált rendez.

ABBAZIA

tegnap érkezett fűrdővendégei:
(Hótes arrivés hier:)

Pollák Artur Wien	Triglav
Kollesek Dezső Budapest	Elena
Neufeld Elise Wien	Volosca 56
Szmodics Hildegart Budapest	Rhea
Ritscher L. Wien	Georg
Porges E. Nagyvárad	Wlassics
Uhl Anna Wien	Wienerheim
Skalicky Erna Wien	Jug
Tedesco Sándor Budapest	Bristol
Pollák Aranka Budapest	Bristol
Almási Blaka Budapest	Bristol
Bodó József Budapest	Bristol
Grünfeld Alice Budapest	Bristol
Kleinberger Erzsébet Budapest	Bristol
Matos Augustin Zágráb	Bristol
Elekes István Budapest	Bristol
Strametz Resi Waltersdorf	Lokey
Ramisch Karl Wien	Lokey
Hipfel Franz Bileca	Lokey
Biró Dezső Budapest	Rosenberg
Dehni Péter Szeged	Rosenberg
Zelmanovits Zsigmond Budapest	Rosenberg
Valentin Vilmosné Budapest	Rosenberg
Fodor R. Budapest	Schalk
Stephan Rudolf Prága	Narodni Dom
Collius Eduárd Wien	Union
Langer Rudolf Chemnitz	Posthorn
Markovits Róza Nagyvárad	Plesch
Frank M. München	Plesch
Schöll Josefina Jaska	Plesch
Veesey Armand Budapest	Szeyffert
Pollák Ilona Budapest	Szeyffert
Kohn Róza Budapest	Jolanda
Oppel Henrik Budapest	Habsburg
Müller Olga Oderberg	Habsburg
Zickero Franz Wien	Triglav
Hirsch Theopil Budapest	Habsburg
Glück Vilmos Budapest	Habsburg
Kemtner J. München	Habsburg
Rosenberg Béla	Habsburg
Szántó Manó Budapest	Habsburg
Hartmann Carl Wien	Verginia
Piuk Alois Wien	Mühlhaus
Beral Julie Wien	Alice
Bruchfeld N. Budapest	Lackner
Mandl Emil Tata	Lackner
Kendl Miksa Budapest	Lackner
Reichmannova Marie Rakovnik	Cesky
Pitchanova Ludmilla Pisek	Cesky
Fiedlerova Bohumila Kutna	Cesky
Kraftova Marie Roudnice	Cesky
Kunstavna Vlasta Hradec	Cesky
Havlickova Hleéne Hradec	Cesky
Fiedlerova Zdenka Mnichova	Cesky
Stovicek Frant Hrast	Cesky
Schneider C. Berlin	Grand H.
Horn Julie Wien	Grand H.
Slivinski Stanislav Mielu	Grand H.
Weber József Pétervár	Grand H.
Auer Albert Budapest	Grand H.
Tolnay Ödön Budapest	Grand H.
Dawydiak Basielus Lemberg	Rosenberg
Köberling Karl	Rosenberg
Guttman Julius Wien	Stiglic
Getreuer Emilie Karlstad	Welda
Sötér Sándor dr. Karlstad	Szegő

Horváth Zoltánné	Szegő
Bánó Géza Budapest	Szegő
Schleicher Anna Lemberg	Mahler
Hand Adele Lemberg	Mahler
Grünhut Ludwig Lemberg	Mahler
Schreiner Antonius Semlin	Stern
Herczog E. Cesky	Kinkela
Schlakker Károly Bród	Mila
Bernát Kálmán Szabadka	Istria
Goldner Kamilla Budapest	Istria
Henik Jenő Budapest	Istria
Rosenberg Sándor Székesfehérvár	Istria
Glesin Darinka Csernje	Ceres
Lehrajt Ede Budapest	Drazia
Telkes Ernő Budapest	Wienerheim
Strasser Richard Wien	Wienerheim
Halporn Melanie Tarnow	Wienerheim
Honig Dora Graz	Verginia
Somló Jenő Budapest	Schlosser
Littner Szida Budapest	Schlosser
Károly János dr. Vác.	Schlosser
Vaskó Imre Komárom	Schlosser
Urnski Hugó Trenesén	Schlosser
Szabó Kálmán dr.-né	Schlosser
Steier Sándor Fehérgyarmat	Schanzer
Thil Mária Fehérgyarmat	Schanzer
Pogány Leopold Wien	Quisisana
Bittsanky János Budapest	Stella
Hanschld György Resicabánya	Securanst.
Schuch József Dárda	Securanstalt
Kende Sándor Nyiregyháza	Vermes
Dus László Nagyvárad	Vermes
Ehrlich Gusztáv Wien	Vermes
Szandier Koloman Wien	Vermes
Csipek Sándorné Nagyvárad	Vermes
Kelemen Kálmán Nagyvárad	Vermes
Homolka Adolf Wien	Slatina
Schidlav Margit	Slatina
Roboz Lajos Budapest	Slatina
Hener János dr. Budapest	Slatina
Jokl Alexander Wien	Slatina
Hoszowszka J. Lemberg	Slatina
Platkiewicz Jan Varsó	Ayram
Delbeck Etel Budapest	Ayram
Kringel Berta Alt Wohlan	Speranza
Widrin Max Moskau	Selene
Rebecsa Fr. Moskau	Royal
Damel Róbert Pécs	Royal
Barczay Gyula dr. Budapest	Royal
Kunseh Janka Budapest	Al Mare
Kresztits Ilma Versec	Petra
Poschich Mária Zengg	Petra
Scherer Cathy Zengg	Justi Miran
Frank József Wien	Justi Miran
Krammer Bernhart Budapest	Hammer
Mózes Jakab W. Neustadt	Hammer
Lafranka Eliz Budapest	Stern
Pártos Alfréd Szeged	Stella
Rosenberg Jenő Nagyvárad	Wiltseh
Szigeti Adolf Budapest	Stern
Vaida Andor dr. Temesszítás	Lido
Pongrácz Mihály Nagyvárad	Lido
Szatmári Ferenc Munkács	Lido
Grünberg Karl dr. Wien	Lido
Krausz Olga Budapest	Savoy
Andor János Nagyvárad	Savoy
Pollák Géza Szisnek	Securanst.
Benedek Emil Nagyvárad	Securanst.
Czrenner Ferenc Szombathely	Securanst.
Farkas Mihály Bezdán	Securanst.
Lugosi Béla Budapest	David
Simon Sándor Budapest	Palace
Carlton Max Zitoch Galizia	Palace
Kovács E. Budapest	Palace
Székely Imre Budapest	Palace
Kapamaesva Stefan Wien	Palace
Klemm Hermine Wien	Palace
Fuchs Lajos Békéscsaba	Palace
Kenich Friedrich Gyza	Palace
Löv Augusta Lemberg	Palace
Goldschmid Rudolf Wien	Slatina
Gavzynski Casimiryon Varsó	Slatina
Gregony József Cernovitz	Slatina
Matweff Pál Kassa	Al Mare
Svozigin Sándor Kassa	Al Mare
Kgankoff Maria Kassa	Al Mare

Goldberger Josefina Budapest	Gros
Pechy Ida Kolozsvár	Gros
Stern Samuné Wekerlefalva	Gros
Steiner Simon dr. Temesvár	Armonia
Koltai Sándor dr. Budapest	Hausner
Fülöp Gyuláné dr. Budapest	Hausner
Gratzinger József Wien	Hausner
Grósz József Budapest	Gutenber
Milankovic Mária	Sara
Judak Milka Eszék	Sara
Steiner Jakabné Budapest	Tivoli
Scheiber Mátyás Budapest	Tivoli
Dulcie Róza Sebeniko	Verginia
Gaspanovich A. Pozsega	Schanzer
Papp Gyula Gyula	Schanzer
Gottwald Helén és József	Schanzer
Krouzek Rozália Buzet	Schanzer
Russ S. Buzet	Schanzer
Lingner Charlotte Budapest	Schanzer
Ehrlich János Budapest	Schanzer
Drobnv Franz Karlstad	Stefania
Benes J. Budapest	Stefania
Bruck Béla Budapest	Schlosser
Székely Simon Ujpest	Schlosser
Kun Henrich Budapest	Schlosser
Scheinberger Artur Wien	Westphal
Szántó Dániel Budapest	Westphal
Griensteidl Ottil Wien	Westphal
Haas Mórné Budapest	Westphal
Magyar A. Szeged	Armonia
Klein József Budapest	Quitta
Katona Sándor dr. Budapest	Quitta
Wechsler Vilmos Budapest	Quitta
Benedicty József Budapest	Antonius
Weber Heinrich Vöslau	Antonius
Guironard Juliette Páris	Véles
Soós B. Budapest	Juliana
Gábor József és Albert Budapest	Juliana
Sebestyén Mihály Budapest	Juliana
Starzewisky József Budapest	Juliana
Schwarz Sándorné Budapest	Gros
Sebő Samu Budapest	Gros
Krausz Josefina Budapest	Gros

Benedek Zsigmond

fodrász, Abbázia. Villa Miramar (Viktoria penzió mellett.)
Kütön Uri és női terem, hajmosás, hajszáritás, villamos arc massage, onduláció, manicure pedicure. Telefon 121.

Vidákovits

szálló és étterem
ABBAZIAI Rechtsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha Magyar tulajdonos.

Egy pillantás a tenger mélyére!

Abbázia legérdekesebb látványossága az AQUARIUM a Stefánia szálloda mellett, hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetű környezetben látható. Senki se utazzon el Abbáziából, mielőtt az aquariumot meg nem tekintette.

Olcsón eladó

szép villa Abbaziában, a Súdstrandon, Kerttel. Felvilágosításnyuit a

Villa Blanche
kezelősége, Abbaziában.

1913
Werne
Juro
Sta
Löhl
Kapos
Szék
Willn
Thebe
Kiss I
Strass
Gruber
Greine
Pollák
Bobek
Dónes
Vass F
Rosenb
Hauke
Herrm
Reich
Weiss
Arazzi
Lilley
Kortés
Fisch
Zakó M
Kleim
Tolly M
Sawick
Salgó G
Ranzen
Lendva
Alföldy
Fodor
Rosenb
Lustig
Herman
Berger
Grosz A
Holló S
Kovács
Preiss
Richte
Freund
Patsch
Kardos
Bloch I
Arosch
Weisz I
Kirsch
Epstein
Mauev
Löwy B
Löwy B
Ekstein
Katz Ja
Schneck
Babka V
Klauber
Friedma
Stach I
Kramme
Gajári I
Bárany
Hawits
Stratko
Kwiatko
Oxius
Laskovic
Herrnh
Bernát I
Söpler K
Szatmár
Hanover
Wolgan
Weisz A
Filipek
Besseny
Jezierski
Németh
Juhász I
Fischer
Fleischm

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordúrral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	3.50 darabja
200x250	"	K 14,—
200x300	"	K 17,—

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kör.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kör.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kör.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kör.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kör.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kör.	2.50

Linoleum, fürdő-, káló- és ebédlőszobák lefedésére m²-ként Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és térmentve.

Haas Leopold - Fiume
CORSO 6.

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehérneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

J. R. MÜHLHANS.

ABBZIA, Parkhotel Lederer.
Közvetítit szállodai, kávéházi és éttermi személyzetet. Telkek, házak, pensiók, szobák, stb. eladásának, bérletének, stb. közvetítése. Szolid, 16 év óta helyben fennálló vállalat. Minden megbízást azonnal elintéz. Sürgőncím; Mühlhans, Abbazia. Telef 174.

Villa Sans Souci

Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonnan berendezve. Uj tulajdonos Finom bécsi konyha.

Irodai gyakornok,
ki a magyar nyelven kívül a német, olasz vagy horvát nyelvet is bírja, kezdő fizetéssel helybeli irodában felvétetik, Cim a kiadóban.

Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Kiadó nagy 6 ablakos, 160 négyzetméter nagyságú

helyiség

hosszaváló 2 irodaszobával a város központjában. Cim a kiadóban.

Nyomatott a „POLINIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

MERCEDES

Az autók királya!

== Bárdi r. t. ==

Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYÖR.**

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

A legujabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butozott szobák szintén közvetítetnek.

LIDO-VENEZIA CASA VENIER

a „Hungária“ szálló mögött.
Szép tiszta butorozott szobák jutányos árakon 1 percnnyire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől. Villanyos világítás.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fiókküzlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműk, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

== Teljes ponzió napi 10 líráért. ==